

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 328/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť F. M., R., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. Č. p.: MV-SLV-70/PS-2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2010 doručená sťažnosť F. M. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv nebyť zadržaný ako podozrivý z trestného činu v iných prípadoch než ustanovených zákonom a nebyť pozbavený osobnej slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) vo veci vedenej pod sp. zn. Č. p.: MV-SLV-70/PS-2010.

Aj keď to sťažovateľ v sťažnosti výslovne neuviedol, z jej obsahu, v ktorom slovné vymedzil namietané porušenie svojich základných práv, je zrejmé, že ide o základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol 5. augusta 2009 o 02.15 h predvedený príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru v P. (ďalej aj „obvodné oddelenie PZ“) z dôvodu podania vysvetlenia podľa § 17 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z. z.“) a následne bol umiestnený v cele predbežného zaistenia, kde mu podľa jeho tvrdenia do 11.45 h nebolo napriek jeho požiadavke poskytnuté žiadne jedlo ani nápoj.

V nadväznosti na to sťažovateľ podal 10. augusta 2009 Okresnej prokuratúre P. (ďalej len „okresná prokuratúra“) sťažnosť na nezákonnosť postupu obvodného oddelenia PZ. Okresná prokuratúra prípisom z 21. augusta 2009 upovedomila sťažovateľa, že po preskúmaní vyžiadaného vyšetrovacieho spisu zistila v postupe obvodného oddelenia PZ len ten nedostatok, že jeho poverený príslušník *„nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami § 85 ods. 3 Tr. por...“*, o čom upovedomila jeho priameho nadriadeného s tým, aby sa podobný nedostatok v budúcnosti neopakoval.

V tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal nezákonnosť postupu obvodného oddelenia PZ, pokiaľ ide o jeho predvedenie z dôvodu podania vysvetlenia, ako aj následné držanie v cele predbežného zaistenia a s tým spojené neposkytnutie stravy, odstúpila okresná prokuratúra predmetnú sťažnosť s poukazom na § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. obvodnému oddeleniu PZ, ktoré ju z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti postúpilo na vybavenie Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru Trenčín (ďalej len „krajské riaditeľstvo PZ“).

Krajské riaditeľstvo PZ prípisom z 23. septembra 2009 oznámilo výsledok prešetrenia sťažnosti sťažovateľovi s tým, že ju vyhodnotilo podľa § 19 ods. 1 zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení zákona č. 164/2008 Z. z. platného a účinného v relevantnom čase (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) ako neopodstatnenú v celom rozsahu.

Sťažovateľ sa so závermi krajského riaditeľstva PZ uvedenými v označenom prípise nestotožnil, a preto sa podaním z 8. októbra 2009 obrátil s podaním označeným ako „*Sťažnosť proti prešetreniu Krajského riaditeľstva PZ Trenčín!*“ na ministerstvo vnútra.

Ministerstvo vnútra, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, reagovalo na podanie sťažovateľa z 8. októbra 2009 oznámením z 20. novembra 2009, v ktorom uviedlo, že vo vzťahu k tej časti jeho sťažnosti, kde namieta závery prešetrenia jeho pôvodne podanej sťažnosti krajským riaditeľstvom PZ a opätovne v nej uvádza okolnosti, ku ktorým došlo 5. augusta 2009, postupovalo krajské riaditeľstvo PZ „*v zmysle ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o sťažnostiach, kde vykonaným prekontrolovaním správnosti vybavenia Vašej pôvodnej sťažnosti nebol zistený postup v rozpore s ustanoveniami citovaného zákona, z ktorého dôvodu bola predmetná časť uzatvorená ako neopodstatnená*“.

Tú časť podania, v ktorej sťažovateľ uplatnil nárok na náhradu škody, postúpilo ministerstvo vnútra, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, podľa § 4 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) svojej sekcii legislatívy a vonkajších vzťahov, ktorá ho zastupuje v prípadoch uplatnenia nároku na náhradu škody pri zodpovednosti za škodu spôsobenú v trestnom konaní vyšetrovateľom alebo povereným príslušníkom.

Napokon zostávajúcu časť sťažnosti týkajúcu sa okolnosti podávania sťažnosti sťažovateľa u službukonajúceho policajta po prepustení na obvodnom oddelení PZ nemožno podľa názoru ministerstva vnútra, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, „*na základe zistených skutočností prešetriť a následne objektívne vyhodnotiť v zmysle ustanovení zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach, a teda nie je kožné prijať záver, či postup policajtov bol v súlade, resp. v rozpore s platnou právnou úpravou*“.

Ministerstvo vnútra, sekcia legislatívy a vonkajších vzťahov, následne vyrozumelo sťažovateľa prípisom z 11. januára 2010, že vzhľadom na nedoplnenie jeho neurčitého a nedostatočne špecifikovaného podania v časti uplatneného nároku na náhradu škody

(napriek výzve ministerstva vnútra z 26. novembra 2009) nemožno toto podanie komplexne posúdiť v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z., a preto ho vyhodnotilo ako nedôvodné.

Podaním z 26. januára 2010 adresovaným ministerstvu vnútra, sekcii legislatívy a vonkajších vzťahov, sťažovateľ doplnil svoje podanie v časti uplatneného nároku na náhradu škody s tým, že žiada priznať sumu 2 000 € „ako odškodné za nezákonné držanie mojej osoby v CPZ na polícii v P...“.

V prípise z 8. februára 2010 ministerstvo vnútra, sekcia legislatívy a vonkajších vzťahov, informovalo sťažovateľa, že požiadalo „dotknuté rezortné útvary o zaslanie stanoviska ku skutočnostiam uvedeným vo Vašej žiadosti. Po ich doručení na náš útvar o oboznámení sa s ich obsahom bude v súlade s § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov k Vašej žiadosti zaujať relevantné stanovisko v zákonnej šesť mesačnej lehote.“.

Konečné stanovisko k žiadosti sťažovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zaslalo ministerstvo vnútra sťažovateľovi 20. júla 2010 oznamujúc mu, že „v danom prípade nebol naplnený jeden zo základných predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, a to existencia nesprávneho úradného postupu. Vašej žiadosti o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nie je možné vyhovieť.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že

„1.) Orgán verejnej moci – nesprávnym úradným postupom ma nezákonne pozbavil osobnej slobody v časovej dobe cca – 7 hodín.

2. Priznal sťažovateľovi škodu vo výške 2 000 Eur.“.

Sťažovateľ k sťažnosti pripojil aj kópiu svojej žiadosti zo 4. augusta 2010 adresovanej Slovenskej advokátskej komore, ktorou sa domáha „pridelenia advokáta

k Ústavnému súdu, na ktorý sa obrátil so sťažnosťou“, odôvodňujúc túto žiadosť poukazom na svoju nepriaznivú sociálnu situáciu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Predmetom sťažnosti je predovšetkým namietané porušenie základných práv sťažovateľa nebyť zadržaný ako podozrivý z trestného činu v iných prípadoch než ustanovených zákonom a nebyť pozbavený osobnej slobody inak ako z dôvodov

a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, postupom ministerstva vnútra vo veci vedenej pod sp. zn. Č. p.: MV- SLV-70/PS-2010.

Sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv, ku ktorému malo podľa neho dôjsť jeho nezákonným predvedením príslušníkmi obvodného oddelenia PZ 5. augusta 2009, ako aj následným držaním v cele predbežného zaistenia a neposkytnutím jedla. V tejto veci podal sťažovateľ, ako už bolo uvedené, sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, a to najskôr okresnej prokuratúre (10. augusta 2009), ktorá ju postúpila obvodnému oddeleniu PZ, odkiaľ bola z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti postúpená krajskému riaditeľstvu PZ. Krajské riaditeľstvo PZ sťažovateľovi prípisom z 23. septembra 2009 oznámilo, že vyhodnotilo jeho sťažnosť ako neopodstatnenú. Opakovanú sťažnosť, v ktorej sťažovateľ namietal závery prešetrenia pôvodnej sťažnosti krajským riaditeľstvom PZ, vyhodnotilo ministerstvo vnútra podľa § 20 ods. 1 zákona o sťažnostiach ako neodôvodnenú, čo oznámilo sťažovateľovi prípisom z 20. novembra 2009. V reakcii na toto oznámenie z 26. januára 2010 adresovanej ministerstvu vnútra sťažovateľ výslovne uvádza, že mu bol doručený *«list – „oznámenie“ zo dňa 20. 11. 2009, Č. p.: SKIS-1137/OK-Sť-2009»*, ktorým bola jeho sťažnosť vo vzťahu k namietanému postupu obvodného oddelenia PZ s konečnou platnosťou posúdená ako neopodstatnená. V ďalšom postupe sa ministerstvo vnútra zaoberalo už výlučne žiadosťou sťažovateľa o uplatnenom nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ podal svoju sťažnosť na poštovú prepravu 4. augusta 2010 a ústavnému súdu bola doručená 6. augusta 2010. Z obsahu spisu bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že prípis ministerstva vnútra o vybavení opakovanej sťažnosti sťažovateľa (podľa § 20 zákona o sťažnostiach) smerujúcej proti prešetreniu jeho pôvodnej sťažnosti krajským riaditeľstvom PZ, ktorá v okolnostiach daného prípadu predstavovala posledný do úvahy pripadajúci právny prostriedok nápravy, ktorý mu zákon o sťažnostiach na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytoval a na použitie ktorého bol oprávnený (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), mu bol doručený najneskôr 26. januára 2010.

Zo zistených časových súvislostí je zjavné, že vzhľadom na posledný možný deň doručenia prípisu ministerstva vnútra z 20. novembra 2009 sťažovateľovi (ktorým je 26. január 2010) a deň podania sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na poštovú prepravu (4. august 2010), bolo potrebné sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako podanú oneskorene.

2. Sťažovateľ sa v petite sťažnosti domáha aj priznania náhrady škody v sume 2 000 €.

V danom prípade ministerstvo vnútra prípisom sp. zn. SLV-70/PS-2010 z 20. júla 2010 sťažovateľovi oznámilo, že vzhľadom na nesplnenie základných predpokladov na vznik zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci nemožno jeho žiadosti o náhradu škody vyhovieť.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

V súvislosti s tým ústavný súd uvádza, že na konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom je daná právomoc všeobecných súdov v zmysle zákona

č. 514/2003 Z. z. Takýto prístup zodpovedá doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (m. m. I. ÚS 6/94, IV. ÚS 42/2010).

Vzhľadom na to ústavný súd zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha priznania náhrady škody v dôsledku podľa neho nesprávneho úradného postupu na ďalšie konanie, pretože tomu bráni ústavný princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy. O tomto nároku musí totiž v okolnostiach prípadu rozhodovať najskôr všeobecný súd podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v zmysle tretej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej oneskoreného podania, ako aj z dôvodu nedostatku právomoci, ústavný súd sa meritom veci, teda namietaným porušením označených práv sťažovateľa bližšie zaoberať nemohol.

Z rovnakého dôvodu ústavný súd už nepovažoval za potrebné vyčkať, ako *Slovenská advokátska komora rozhodne o žiadosti sťažovateľa zo 4. augusta 2010, ktorou sa domáhal ustanovenia advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.*

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010